

‘สุขระยะสั้น-ทุกข์ยาว’ วิถีคอกเหล้าแรงงานพม่า ดึงนายจ้าง-ภาครัฐร่วมหาทางออก

นำกังวลพฤติกรรม “ติดสุรา” ของแรงงานข้ามชาติพม่า “ไม่รู้ตัว” ส่งผลเสียต่อตัวเอง ประสิทธิภาพการทำงานต่ำลง หวังเพียงความสนุก ระยะสั้นในวงเหล้า เชื่อช่วยบำบัดความเหนื่อยล้า หน่วยงานรัฐหันหน้าร่วมหาทางออกของปัญหา

66

จากการที่แรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานในเขตพื้นที่จังหวัด เชียงรายเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะชาวพม่า ด้วยปัจจัยดึงดูดทางสิ่งแวดล้อมที่ง่ายและสะดวกต่อการเข้าออกประเทศ ประกอบกับช่องว่างของกฎระเบียบข้อบังคับของบ้านเมืองไม่มีความเข้มงวด การเข้ามาก่อให้เกิดสังคมแรงงานข้ามชาติที่มีแบบแผนการดำเนินชีวิต เช่น การสังสรรค์ หลังเลิกงานเพื่อสร้างความรื่นเริง สุราจึงเป็นสื่อเชื่อมสัมพันธ์นั้น ขณะเดียวกันก็เกิดผลกระทบด้านสุขภาพ ค่าใช้จ่าย การทะเลาะเบาะแว้งกัน รวมทั้ง สังคมไทยเองก็มีความหวาดระแวงต่อแรงงานข้ามชาติ ทั้งปัญหา ลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย การข่มขืน อันเป็นผลจากการดื่มสุรา

‘ณัฐธิดา จุมปา’ นักวิจัยจากวิทยาลัยนานาชาติภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จึงดำเนินการวิจัย “การศึกษาบริบทและแบบแผนการดื่มสุราของแรงงานข้ามชาติชาวพม่าในพื้นที่จังหวัดเชียงราย” เพื่อศึกษาสาเหตุปัจจัยแวดล้อม แบบแผนพฤติกรรมและผลกระทบจากการดื่มสุราของแรงงานข้ามชาติชาวพม่าในจังหวัดเชียงราย เพื่อหาแนวทางและมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาก็เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างแรงงานข้ามชาติชาวพม่าที่มีพฤติกรรมดื่มสุรา สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและสนทนากลุ่มนายจ้าง สถานประกอบการ และเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษา พบว่า สาเหตุปัจจัยแวดล้อมและแบบแผนพฤติกรรมการดื่มสุราของแรงงานข้ามชาติชาวพม่าในพื้นที่จังหวัดเชียงราย โดยแรงงานส่วนใหญ่เริ่มดื่มสุราครั้งแรกอายุ 16-20 ปี ในงานเลี้ยงสังสรรค์ งานฉลอง ประเพณีต่างๆ มีค่าใช้จ่ายในการดื่มสุราเฉลี่ยเดือนละ 896 บาท สุราที่นิยมดื่มมากที่สุด คือ เหล้าขาว รองลงมา คือ เบียร์ และเหล้าสีไทย ต่างประเทศ

การสังสรรค์หลังเลิกงานเพื่อสร้างความรื่นเริง สุราจึงเป็นสื่อเชื่อมสัมพันธ์นั้น ขณะเดียวกันก็เกิดผลกระทบด้านสุขภาพ ค่าใช้จ่าย การทะเลาะเบาะแว้งกัน รวมทั้ง สังคมไทยเองก็มีความหวาดระแวงต่อแรงงานข้ามชาติ ทั้งปัญหาลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย การข่มขืน อันเป็นผลจากการดื่มสุรา

99

ผลกระทบจากการดื่มสุราของแรงงานต่อการทำงาน

ผลกระทบจากการดื่มสุรา	ระดับความสำคัญของปัจจัย						อันดับ
	ไม่เคย	น้อย ละ	เป็น บางครั้ง	น้อย ละ	เป็นประจำ	น้อย ละ	
1. ถูกนายจ้างตักเตือนเรื่อง การดื่มสุรา	9	2.3	57	14.8	319	82.9	1
2. ขาดงาน	25	6.5	87	22.6	273	70.9	2
3. ประสิทธิภาพจากการ ทำงานแย่ง	32	8.3	121	31.4	232	60.3	3
4. ถูกนายจ้างตัดเงินค่าแรง	29	7.5	149	38.7	207	53.8	4
5. ถูกให้ออกจากงาน	238	61.8	111	28.8	36	9.4	5
6. มาทำงานสาย	222	57.7	152	39.5	11	2.9	6

66

จากการวิจัยพบว่าแรงงานส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าคุณสมบัติการดื่มสุราของตัวเองนั้นส่งผลเสียต่อตนเองและสังคมในระยะยาว โดยมองเพียงว่าช่วยบำบัดความเหนื่อยล้าจากการทำงานและชอบบรรยากาศในวงสุรากับเพื่อนในระยะสั้นๆ

99

ผลกระทบจากการดื่มสุราต่อตนเองและสุขภาพ พบว่า เป็นปัจจัยด้านการบั่นทอนสุขภาพกายและจิต เกิดภาวะติดสุรา รวมทั้งเป็นสาเหตุของการเกิดโรคต่างๆ ผลกระทบต่อการทำงาน เช่น ถูกนายจ้างตักเตือน ขาดงาน และทำให้ประสิทธิภาพการทำงานต่ำลง ผลกระทบต่อครอบครัวและสังคม เช่น รายจ่ายครอบครัวที่เพิ่มขึ้น การทะเลาะเบาะแว้ง และเป็นสาเหตุให้เกิดอารมณ์หงุดหงิดต่อคนในครอบครัว

“ภาพรวมแรงงานข้ามชาติชาวพม่าในพื้นที่จังหวัด เชียงรายมีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราในสถิติที่น่าเป็นห่วง คือ แรงงานมีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราที่มีความเสี่ยงจนไปถึงดื่มแบบติด ซึ่งจากการวิจัยพบว่าแรงงานส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของตัวเองนั้นส่งผลเสียต่อตนเองและสังคมในระยะยาว โดยมองเพียงว่าช่วยบำบัดความเหนื่อยล้าจากการทำงานและชอบบรรยากาศในวงสุรากับเพื่อนในระยะสั้นๆ” นักวิจัยอธิบาย พร้อมทั้งให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า

ประเภทงานเป็นตัวแปรสำคัญที่กำหนดพฤติกรรมการดื่มสุรา โดยงานที่ใช้แรงงานหนัก งานที่อยู่กับสิ่งสกปรก การทำงานผิดปกติ ความกดดันสูง ส่งผลให้แรงงานเกิดความเครียดและหาทางออกโดยพึ่งสุรานำไปสู่การติดสุราในระยะยาว อีกทั้ง นายจ้างซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดแรงงานที่สุดแต่กลับพบช่องว่างที่ไม่สามารถเข้าถึงการสร้างความตระหนักถึงผลเสียหรือนำไปสู่การลดละเลิกดื่มสุราและเป็นแรงงานที่มีประสิทธิภาพต่อไป

คณะนักวิจัย ได้ให้ข้อเสนอแนะทางและมาตรการการป้องกันและแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของแรงงานข้ามชาติชาวพม่า ทั้งมาตรการด้านกฎระเบียบและกฎหมาย ได้แก่ การตั้งกฎระเบียบของสถานประกอบการที่เข้มงวด การควบคุมเวลาในการจำหน่ายสุราของร้านค้า การควบคุมอายุผู้ซื้อสุรา รวมทั้ง การสุ่มตรวจสถานประกอบการ ตลอดจนการคัดกรองแรงงานข้ามชาติชาวพม่าก่อนเข้าทำงาน

มาตรการด้านการป้องกัน ทั้งการให้ความรู้แก่แรงงานสร้างความตระหนักถึงผลกระทบจากการดื่มสุราทั้งระยะสั้นและระยะยาว จัดกิจกรรมรณรงค์ลดวงจรผู้ดื่มหน้าใหม่ โดยใช้กรอบประเพณีเป็นตัวกำหนด และสุดท้าย คือ มาตรการด้านการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อลดปัญหาการดื่มสุรา โดยจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ลดช่องว่างระหว่างแรงงานและนายจ้าง ให้มีรางวัลเชิดชูสถานประกอบการหรือกิจการที่เข้าร่วมโครงการสถานประกอบการสีเขียว รวมทั้ง สร้างความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการป้องกันและลดพฤติกรรมการดื่มสุรา